

ВІКТОР ПЛАТОНОВИЧ ПЕТРОВ

(до 70-річчя з дня народження)

Минуло сімдесят років з дня народження найстарішого співробітника Інституту археології АН УРСР Віктора Платоновича Петрова.

В. П. Петров — вчений з широким діапазоном. В коло його наукових інтересів входять і мовознавство, зокрема топоніміка, і фольклористика, і етнографія, але основна тема досліджень В. П. Петрова — це найдавніша історія слов'янства, і археологія є основною сферою його діяльності.

Перші археологічні дослідження вченого пов'язані з трипільською культурою. Ним було відкрито своєрідні трипільські пам'ятки в Городську (1936 р.), які дістали назву пам'яток городського типу.

Основне ж місце в археологічних дослідженнях В. П. Петрова посідають пам'ятки древньослов'янські, ранньосередньовічні. Він один з перших ще в довоєнні роки звернув увагу на відкриту В. В. Хвойкою культуру полів поховань — пам'ятки зарубинецького та корчуватського типів. Вони і зайняли чільне місце в усій його науковій діяльності. Основні зусилля В. П. Петрова були спрямовані на створення ґрунтовної джерелознавчої бази, вивчення та видання найважливіших пам'яток і в першу чергу на розробку та публікацію наукової спадщини В. В. Хвойки, як неодмінної основи всяких дійсних наукових узагальнень.

Починаючи з 1934 р., В. П. Петров провадив археологічні розкопки на багатьох пам'ятках, котрі належать до різних епох стародавньої історії України. Ним написано близько 200 наукових праць, багато статей та досліджень з різних питань археології та історії.

Своє семидесятиріччя В. П. Петров зустрічає в повному розквіті творчих сил і невтомній працездатності. Від душі бажаємо йому довгих літ здоров'я, бадьорості і творчої праці на ниві археології.

Найважливіші роботи В. П. Петрова з археології:

1. Ф. Енгельс про родовий лад у давніх германців. НЗПА. кн. III—IV. К., 1935. стор. 19—73.
2. Ф. Энгельс о родовом строе древних германцев. К вопросу о земельных отношениях у древних германцев, сб. «Вопросы истории доклассового общества» (к 50-летию книги Ф. Энгельса «Происхождение семьи, частной собственности и государства»), М.—Л., 1936, стор. 647—690.

3. Енеолітичне поселення в с. Городську за матеріалами розкопок 1936 р., зб. «Трипільська культура», т. 1, К., 1940, стор. 339—379.
4. Зарубинецький могильник по матеріалам розкопок В. В. Хвойко в 1899 г. Опыт монографического описания памятника, МИА, № 70, М.—Л., 1959, стор. 32—60.
5. Лохвицкий могильник, МИА, № 82, М., 1960, стор. 84—99.
6. Ранньослов'янські пам'ятки корчацького типу. До постановки проблеми, Археологія, т. XIV, К., 1962, стор. 3—16.
7. Скифская генеалогическая легенда, СА, 1963, № 1, стор. 20—31.
8. Стецовка. Поселение третьей четверти I тысячелетия н. э., МИА, № 108, М., 1963, стор. 209—233.
9. Давні слов'яни та їх походження. До постановки проблеми слов'янського етногенеза, Український історичний журнал, 1963, № 4, стор. 46—54.
10. Слов'янська писемність за археологічними пам'ятками, зб. «Питання походження і розвитку слов'янської писемності». Матеріали наукової сесії АН УРСР, присвяченої 1100-річчю слов'янської писемності, К., 1963, стор. 18—29.
11. Черняховский могильник по материалам раскопок В. В. Хвойко в 1900—1901 гг., МИА, № 116, М., 1964, стор. 53—117.
12. Масловский могильник по материалам раскопок П. И. Смоличева и С. С. Гамченко в 1926, 1928 и 1929 гг., МИА, № 116, М., 1964, стор. 118—167.
13. Памятники корчацкого типа по материалам раскопок С. С. Гамченко, МИА, № 108, М., 1963, стор. 16—38.
14. До питання про ліпну кераміку з городищ Нижнього Подніпров'я II ст. до н. е., II ст. н. е., АП, т. X, К., 1961, стор. 155—174.
15. Скарб срібних речей з с. Качин, Волинської області, «Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині», вип. 5, К., 1964, стор. 88—94.